

РЕКОМЕНДОВАНІ ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ ПО ОБ'ЄКТАХ КАТОЛИЦЬКОЇ ВІРИ НА ТЕРИТОРІЇ ВІННИЧЧИНИ

*Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
olya.severin95@mail.ru, lkyrylyukm@rambler.ru*

Сакральные католические сооружения сохранились по всей территории Винницкой области. Сегодня их начинают активно использовать в туристической сфере региона. В статье мы предлагаем разработанные нами новые туристические маршруты, связаны с сооружениями католического наследия Винницкой области. Они включают в себя автобусные маршруты по всей территории области и велосипедные – вокруг Винницы.

Вінницька область за загальною кількістю прихожан, що сповідують католицизм є четвертою в Україні. Зрозуміло, що для їх потреб створена відповідна інфраструктура. Чимало з них відносяться до історичних та культурних заповідних об'єктів і виконують не лише релігійну але і туристичну функцію. Але, на жаль, сьогодні туристичні фірми майже не пропонують турів по цих цікавих об'єктах, тому ми вирішили, в деякій мірі, виправити цей недолік. Пропонуємо власне розроблені нові маршрути

Перший одноденний автобусний маршрут носить назву **«Старовинними католицькими храмами східного Поділля»**.

Маршрут пролягає через наступні населені пункти: Вінниця – Браїлів- Жмеринка – Шаргород – Мурафа – Тиврів – Вінниця (рисунок 1). Він розрахований на будь-яку пору року, але найкомфортніше цей маршрут проходить у весняно-осінній період. Загальна протяжність маршруту – 175 км.

Маршрут розпочинається у м. Вінниці, біля костелу Матері Божої Ангельської, що розташований на вул. Соборна 12, після вранішньої служби.

Тут же поряд через дорогу туристам пропонується оглянути ансамбль домініканського монастиря – комплекс будівель сакральної архітектури, які були зведені в XVII столітті коштом Стефана Черленківського.

Дорога до м. Браїлів займе приблизно годину, оскільки відстань дорівнює 37 км, а дорожнє покриття бажає бути кращим. Маршрутом туристам можна показати землі,

з яких було взято світовий еталон сірих лісових ґрунтів біля с. Медвеже Вушко. А також, вздовж дороги будуть розташовані сучасні сади з колоновидних дерев. В смт. Браїлів відвідаємо костел Пресвятої Трійці. Мурований костел, що спорудили на місці старого храму (датованого ще 1604 роком).

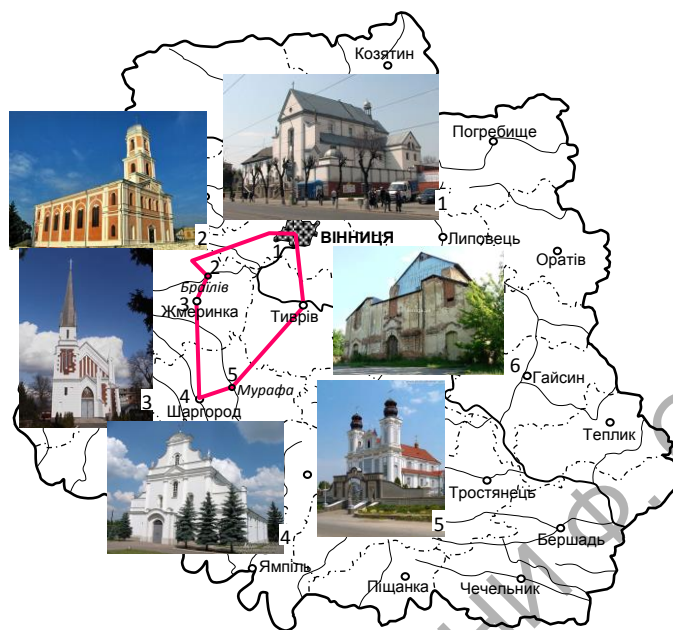

Рисунок 1 – Схема туристичного маршруту «Старовинними католицькими храмами східного Поділля»

Крім того, туристам необхідно запропонувати відвідати музей Чайковського і Фон Мекк, збудований у 1979 р. Меморіальна частина музею розгорнута в кабінеті-ліхтарнику, де експонуються речі володарки колишнього маєтку – Надії Філаретівни (письмові прилади, музичні інструменти, меблі тієї доби). Одна зала присвячена Браїлову часів XIX ст. [1].

Костел Святого Олексія – храм, розташований у Жмеринці Вінницької області.

Цікавим для туристів буде відрізок дороги «Жмеринка-Шаргород», тому що дорога із класичних Подільських краєвидів перетворюється у краєвиди Придністер'я. У цей мальовничий пейзаж вдало вписуються костели Барського і Шаргородського районів, які є найбільш католицькими районами області. Також звертає на себе увагу те, що на території Шаргорода поєднуються релігійні споруди різних віросповідань – старовинний костел Флоріана XVI ст., православний Свято-Миколаївський монастир XVIII ст., а також найдавніша на території Вінниччини синагога (1589 р.). Саме такому поєднанню було надано статус одного із «Семи чудес Вінниччини» під назвою «Історико-культурний центр духовності та злагоди» [1, 5].

У зв'язку з тим, що Шаргород є туристичним центром, пропонується зайти на обід у кафе «Діва», а також зробити перерву з 13⁰⁰ до 13³⁰ год.

Здійснюємо двадцятихвилинний переїзд до с. Мурафа, де також знаходиться один із найкрасивіших костелів Вінниччини – Костел Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії.

Далі група виїжджає на Вінницю, але до дорозі пропонуємо оглянути закинутий костел Святого Михайла Архангела в смт. Тиврів. В 1740–1832 рр. був тут костел отців Домініканів, збудований протягом 1740–1752 рр. на кошти Я. М. Калітинського. Тиврів

належав у той час до парафії у Брацлаві. З 1832 р. храм став парафіяльним. Освячений у 1841 р. єпископом Мацькевичем. Під час репресій костел був закритий і у ньому зроблено фабрику обробки металу. В 1991 р. було віддано частину приміщень, в яких влаштовано каплицю і помешкання для священика. На сьогоднішній день храм ще цілковито не відданий і вимагає капітального ремонту та перебудови [2, 3, 4].

Також на околицях Тиврова варто зупинитись на справжньому руслі р. Південний Буг, де пропонуємо чай/каву.

Повернення до Вінниці планується з 18:00 до 19:00 год.

Наступний одноденний автобусний маршрут називається **«Костелами північної Вінниччини»**.

Маршрут розрахований на будь-яку пору року, але найкраще цей маршрут проходити в теплу пору року. Загальна його протяжність – 210 км. Він пролягає через населені пункти Вінниця – Пиків – Великий Остріжок – Уланів – Скаржинці – Хмільник – Літин – Вінниця (рисунок 2).

Маршрут розпочинається у м. Вінниці, біля костелу Матері Божої Ангельської, що розташований на вул. Соборна 12, після вранішньої служби. Після екскурсії у Вінницькі храми виїжджаємо в сторону Пикова. Час поїздки займатиме приблизно 1 год 15хв, при відстані 52 км та дороги невисокої якості. У Пикові туристам пропонуємо відвідати костел Святої Трійці. Перший костел тут існував ще в 1604 р. Нинішній походить з 1774 р. і був збудований на пожертвування князя Антонія Любомирського, який також обладнав його [3].

Рисунок 2 – Схема туристичного маршруту «Костелами північної Вінниччини»

Також цікаво дізнатись те, що у с. Пиків народився відомий письменник, історик, етнограф та географ – Ян Потоцький [4].

Далі вирушаємо до Великого Острожка, де пропонуємо відвідати костел Святої Трійці.

За двадцять хвилин прибуваємо до селища Уланів, де колись був костел Преображення Господнього. Дерев'яний костел було збудовано під замком у 1615 р. 1837-го року костел було зруйновано. На сьогоднішній день виділено місце під будівництво каплиці.

Неподалік від Уланова є костел Матері Божої Святого Розарія в с. Скаржинці.

Далі група виїжджає до Хмільника, де пропонуємо побачити костел Святої Трійці. Крім того, туристам необхідно запропонувати відвідати палац Ксідо та турецьку мечеть (замок). Палац – яскравий приклад архітектури неокласицизму в Україні, у формах якого використані мотиви епохи Відродження.

До наших днів частково зберігся замок і кутова вежа фортеці, турецька мечеть, де сьогодні розташований краєзнавчий музей. У приміщенні нижнього двоярусного поверху вежі в останні роки відкрито ресторан, де туристи можуть пообідати. Перерва 1–2 год.

Вирушаючи на Вінницю, пропонуємо заїхати у Літинський костел Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії.

Також пропонуємо відвідати Літинський краєзнавчий музей імені Устима Кармалюка. Повернення до Вінниці планується 18:00 – 19:00 год.

Далі, пропонуємо вам, одноденний велосипедний маршрут **«Приміські костели Вінниці»**.

Маршрут розрахований на теплу пору року і прокладений через такі населені пункти (Вінниця (19 км) – Майдан (47 км) – Браїлів (20 км) – Гнівань (9 км) – Сутиски (30 км) – Вінниця) (рисунок 3). Загальна протяжність маршруту – 125 км.

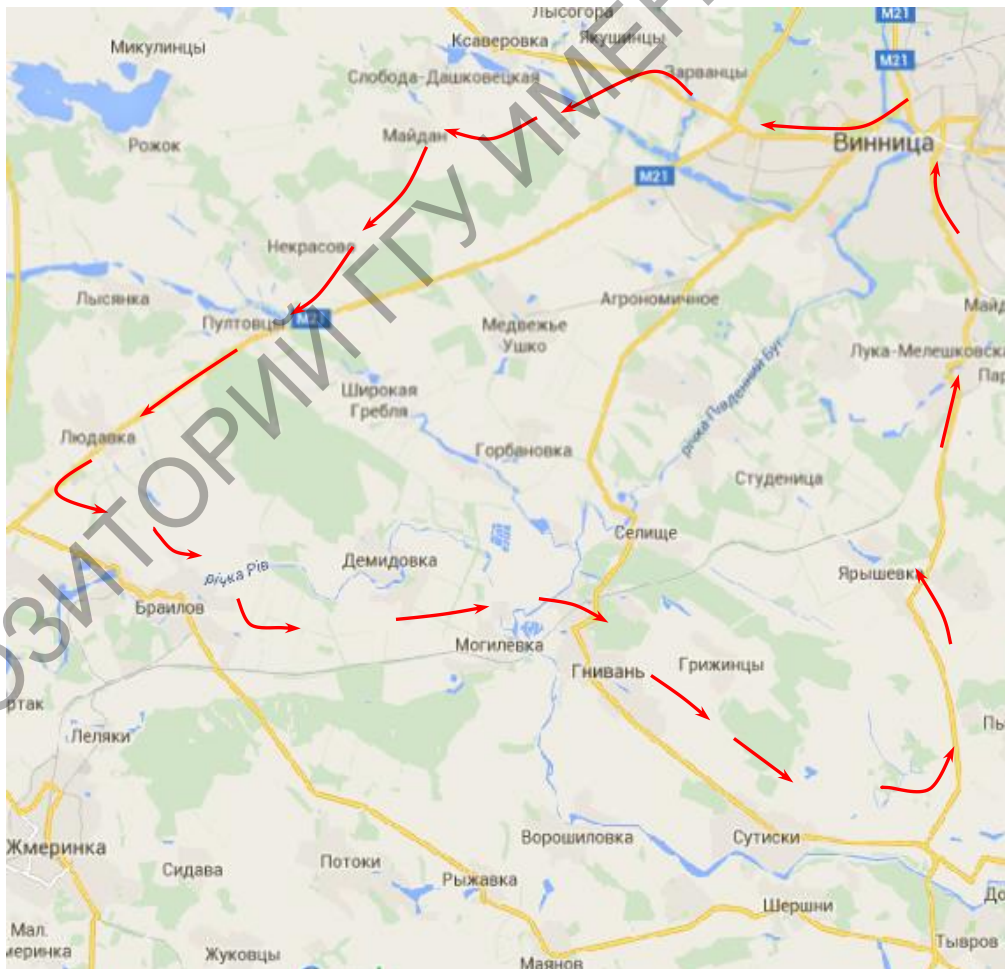

Рисунок 3 – Схема велосипедного маршруту «Костелами Побужжя»

Маршрут розпочинається у м. Вінниці, біля костелу Матері Божої Ангельської, що розташований на вул. Соборна 12, після вранішньої служби.

Дорога до Майдану займатиме приблизно півтори/дві години, так як відстань приблизно 19 км, але частина цієї відстані припадає на рух Вінницею, де швидкість менша. В Майдані туристам пропонуємо відвідати костел Святого Миколая Єпископа. Костел був побудований у 1996 р. старанням о. Владислава Халуп'яка та прихожан.

Далі група прямує в смт. Браїлів. Тут відвідаємо костел Пресвятої Трійці. Мурований костел, що спорудили на місці старого храму (датованого ще 1604 роком).

Крім того, туристам необхідно запропонувати відвідати музей Чайковського і Фон Мекк, збудований у 1979 р. [1].

Здійснивши годинний переїзд, туристам пропонуємо відвідати Гніванський костел Святого Йосипа Обручника Пресвятої Діви Марії та здійснити обідню перерву (1– 1:30 год).

Згодом група відвідує костел Божого Милосердя в смт. Сутиски.

Раніше в Сутискаx не було костелу, а місцеві католики доїжджали на Святу Літургію до Вінниці або Жмеринки, пізніше до Тиврова або Гнівані. Будівництво костелу розпочалося в серпні 1997 р. і тривало до 2001 р. Проводив будівництво о. Яцек Пиль та о. Павло Томис [4]. Крім того, поряд знаходиться мальовнича річка Південний Буг, на березі якої рекомендуємо зробити тривалий привал. Також, дорогу додому пропонуємо здійснити не по асфальтованій трасі, а вздовж Південного Бугу.

Повернення до Вінниці планується 19:00 – 20:00 год.

Вінницька область досить багата на об'єкти культурної спадщини, пов'язані з католицькою вірою. Частина з них уже задіяні в туристичній галузі регіону. Але цього недостатньо. Розроблені нами нові туристичні маршрути допоможуть краще ознайомити широку аудиторію з екскурсійними об'єктами, що пов'язані з католицьким віросповіданням та екскурсіями ними. Таким чином розвиток туристичної галузі регіону отримає додатковий імпульс.

Список літератури

1 Атаман, Л.В. Найвідоміші духовні (сакральні) об'єкти у розрізі сакральних просторів Вінницької області / Л.В. Атаман. – Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, Сімферополь. Ч. 2., 2014. – С. 400–405.

2 Визначні пам'ятки Вінниччини: Альбом / Вінниц. обл. краєзн. музей; відп. за випуск К. Висоцька. – Вінниця, 2011. – С. 137–138.

3 Жарких, М.І. «Храми Поділля» / М.І. Жарких // режим доступу http://www.myslenedrevo.com.ua/cds/cd_xp.html.

4 Кам'янець-Подільська дієцезія Римо-Католицької Церкви в Україні/ режим доступу <http://camenecensis.org.ua/>

5 Сім чудес Вінниччини: Альбом / Вінницький обласний краєзнавчий музей; відп. за випуск К. Висоцька. – 2-ге вид. – Вінниця, 2011. – С. 3–6.

O.S. SEVERIN, L.M. KIRILUK

RECOMMENDED TOURIST ROUTES ON CATHOLIC BOOK OBJECTS ON TERRITORI VINNICHINI

In Vinnytsia region all the Catholic Religious objects are preserved. Today, they are starting to be used in the tourism industry of the region. We have developed and offer new tourist routes connected with the Catholic heritage objects of Vinnitsa region. They include bus routes throughout the area, and biking tracks around the city of Vinnytsia.